

Laiuse Koguduse Teataja

Nr. 3 (22) 9. aastakäik	Ilmub tarvidust mööda.	21. juunil 1939. a. Hind 10 senti
	Wastutaw toimetaja ja wäljaandja õp. J. Järve Laiuse kirikla.	
Mu olgu Jumalale kõrges!		

Sealpoolne maailm.

Niski tõeline usund ei ole mõeldaw ilma waateta wäljapoole sellest maailmast — sealpoolsesse maailma. Niipea aga kui räägime usust sealpoolsesse, tekib ikka küsimus: milline on elu seal?

Kunstnikud ja kirjanikud on püüdnud luua pilti sellest ja anda ettekujutusi sealpoolsest elust ja maailmast. Eriti meeste hulgas nende keskel surematu Dante.

Sealpoolse maailma tundmisel ei ole teadus meid suuteline aitama, waid ainult juhtijaks jääwad aimdus ja kujutluswõime.

Kui kõneleme hauatagusest elust, tulewad moodsad kahtlused ja küsimused: „Kus see on?“ Ja sellele küsimusele ei ole kerge wastata. Warematal aegadel arwas ja ustus intinene, et maailma on maailma keskpunkt. Ülewal asus taewas, all põrgu, maa peal intinene elu-ase ja Jumala ainuke tegevuswäli. Kopernikuse tõi uue waate maailma mõistmisesse. Maailma on nagu aatom, mis liigub lõpmatus maailmaruumis. Meie üle ringlewad päikesed ja päikese süsteemid.

Kus on sealpoolne maailm? Kuhu rändab hing kui ta lahkeb ihust? Kas on tema olemasolu ilma kohata üldse mõeldaw? Kes näeb teda? Näeme ainult kadumist, surma ja hauda. Kus on sealpoolsus?

Kopernikuse poolt purustatud sealpoolse maailma asemel awastame uue, kui süweneme tõsiselt küsimusesse. Suured waimsed loojad, nagu Immanuel Kant jt. on selle meile juba leidnud. Sealpoolne maailm ei ole teine paik, waid teine olemise kuju või vorm. Meie praegune, maa elu liigub wormides, mida me tunneme: meie waimne elu on seotud kehaga; me tajume seda maailma ja tema nähteid mitte meele abil; meie korraldame kõik nähteid aja ja ruumi mõistete raamides. Selles olemise wormis elame meie.

Wõime veel sammu edasi minna ja meele tuletada sügawamaid mõtteid nii hominifumaa kui dhumaa tarkusest, milles wastuwaidlemata selgusega tõendatakse, et maailm pole midagi muud, kui waimuderiit, ei päike, kuu ja tähed, mäed, metsad, linnad, majad ja meie enese keha pole midagi muud, kui üksi waimus ja mõttes kujutletud maailm. Nii on siis maailma kuningaks hing

Armastus ei väsi ilal; olgu prohvetei kuulutamised, need kaovad, olgu keeled, need lakkavad, olgu tunnetus see lõpeb ära. Sest poolik on, mida meie tunneme, ja poolik mida meie prohvetlikult kuulutame; aga kui täius tuleb, siis kaob see, mis on prohvetlik. Kui ma olin väeti laps, siis mina rääkisin kui väeti laps, ma olin tark kui väeti laps ja mõtlesin kui väeti laps; aga kui ma sain meheks, jätsin mina maha väeti lapse kombes. Sest nüüd me näeme, kui tuhmis peeglis mõistatades, aga siis palgest palgesse; nüüd mina tunnen poolikult, aga siis ma tunnen täiesti, nagu mina ka olen täiesti tuntud.

Nüüd jääb usk, lootus, armastus, need kolm; aga sunnem neist on armastus. I Kor. 13, 8—13.

Wõi waim, kõik allub temale ja oleneb temast. Nende mõtete lähem arutlus wiiks meid liig kaugemale ja keeruliste mõteteadlaste küsimuste juure, mille mõistmises on tarwis erilist ettevalmistust ja pikemaajalist süwenemist kõrgema hariduse piires.

Püüdme sedapuhku ühe tõe tunnustamisega ja see on: meie praegune elu- ja olemisvorm, pole ainus võimalik; pole mingit alust oletuseks, et ei või olla ka teisi. Ja surma tähtsus seisab selles: Ta lihub maha selle vormi ja wiib meid teise. Surm ei ole seega äärmisel kuhugi, waid muutumine. Surm on kui uus sündimine, mille järele omandame uue, siin algelisel kujul olewa, wõime tunnetada Jumalat ja maailma; awanewad aimamatud sügawused ja kaugused, uued lõpmatud imed ning meie Jumala loomingu uued maad. See on sealpoolne maailm. Et jõuda sinna, ei ole tarwis ehl lennata tähtede taha, ta on meile lähedal, lähedamal ehl kui aimame. Sealpoolsesse minel tähendab selle awanemist, mis siinpoolses on warijatud meie eest.

Tulewane või sealpoolne elu on praegusega või siinpoolsega samasuguses wahelkorras, nagu täiskaswanud intinene suhe lapsele emalibus ja mõnda aega hiljemgi.

Me ei ole ehl sugugi teise kohta läinud, kui maailm, milles juba lapsena wiibime, on awanenud meie ees kujul, millest lapsena weel aimugi ei olnud.

Sealpoolne maailm on ehl meie keskel, ainult ta on kui lihtkuga kaetud meie silmade eest. Selle lihtkuga eemaldab surm. Meie oleme ümbritsetud saladustest, mille sügawust mööda ei suuda. Nende saladuste riigis on sealpoolne maailm. Terve loodus on täis imesid, Selleks on iga rohukõrreline. Jumala maailmas on lõpmatuid võimalusi. Oma mõtetega ja oma puuduliku wõime meelega seismine nagu käsitlaudu katjades tema äärel kui pimedad. Kui surm latte eest lõstab, astume lähemale. Selles maailmas on küllalt ruumi meie lootustele. Et tarwitse muret tekitada küsimus: kuidas?

Kuidas on seal kõik? Sinna ei ulata waatama meie silm. Sellest wõiwad meile kõneleda südame- tunded ja aimused. Usupuhastuse kiriku õpetuse järele on sealpool hauda kohus ja selle järele igawene õndsus või

huffamõistmine. Katoliku kiriku õpetus kõneleb puhastustulest taeva ja põrgu vahel, kuid surmapatuks oleks ainult igavesest piinast. Dante oma surematuse teoses asetab piinade linna väravale pealkirja: „Need, kes seal sisse lähewad, jääku igasugune lootus.“

Igasugused pildid ja kujutused tulewafest elust on aivaldiselks usulise arengust ja tasemest. Nendes petub aga üks sügaw, jäädam tõde: nagu külm, nõnda lõikus. Nendes tõstetakse esile kõlbluse ja tõe hüved ja kurjuse häwitawad tagajärjed. Siinpoolne elu juhib juba meid sellele arusaamisele. Maailma ajaloo põhiline mõte on mõttlus walguse ja pimeduse, hääduse ja kurjuse wahel. Jumala tahe maailmas on walguse ja hääduse mõidule aitamine. Sealpoolne elu on siinpoolse jatkamine, selle kõrgem arenguaste. Igaüks lõikab seal oma siinse elu külwi, astub aga ühtlasi halastaja ja

päästja Jumala armastuse päitese alla.

Usume, et Jumal mõistab kohut. Juba siinpoolses elus näeme seda.

Kui olime wäärtid lapsed, mis oleksime mõistnud kui meile oleks kõnelnud planeetidest ja kinnistähedest, telefonist wõi röntgeni kiirtest? Kuid nüüd mõistame seda omeli. Mii mõistame ka praegu ainult seda, mis üle meie mõistuse ja mõimete ei ole. Mida kõrgemale tõuseme, seda rohkem mõistame. „Sest nüüd näeme kui tubmis peeglis mõistatades, aga siis palgest palgeste.“ Nüüd tunneme poolikult, siis aga täiesti.

Apostel Paulus ütleb weel (1 Kor. 15, 35—36 ja 44) „Aga mõni ehk küsib: kuidas äratwad surnud üles? Ja misuguse ihuga nad tulewad? Kumb! See, mida sa külmad, ei saa elawaks, kui see enne ei sure.“ „Maine ihu külmatakse. waimuline ihu äratatakse üles.“

Uinuge, langenud kotkad!

Uinuge langenud kotkad,
Viimast ja õndsamat und;
Puhake vägevad tiivad,
Sihile jõudnud on lend.

Uinuge langenud kotkad,
Hingake palmide sees,
Kodumaa tänude pärjad,
Katvad teid kevade väes!

Uinuge langenud kotkad,
Murtud on kaarnate vaen:
Kotkate koiduväe parved
Tõusid kui valguse võim.

Uinuge, langenud kotkad,
Puhake vägevast tööst!
Kindlad nüüd kaljused pesad
Vaenlase marude eest.

Uinuge, langenud kotkad, —
Pilvedes lõppenud lend,
Kõrges veel kohavad tiivad —
Uinuge pühamad und.

Aksel Kallas.

Koguduse elust.

Esimesel Nelipühäl 28. mail s. a. oli kirikus tütarlaste loeri õnnistamine ühes armulauaga. Õnnistamisel olid: Oilme Alber, Leida Alber, Alma Aab, Emilie Helene Hiir, Helmi Pärn, Linda Pärtelpoeg, Leida Prits, Leida Randoja, Alma Saar, Pärja Saar, Laine Sarapuu.

Teisel Nelipühäl oli ette nähtud kell 11 jumalateenistus Siimusti kalmistul ühes kalmistu hoone nurgakivi panekuga, millele järgneva pidi loterii-allegri kalmistu hoone ehitamise heaks. Vihmase ilma tõttu jäi jumalateenistus kalmistul pidamata, samuti ka loterii. Kuna aga rahvast oli Siimusti koolimajas rohkem kokku tulnud, pidas õpetaja J. Järve koolimajas jumalateenistuse, kus mängis Jõgeva malevõimkonna orkester.

Siimusti kalmistul pidas õpetaja jumalateenistuse pühapä. 11. juunil ja pühitses kalmistu uue osa ning nurgakivi. Sellele järgnes Siimusti koolimajas loterii, mis õnnestus hästi ja andis üldkokkuvõttes ligi 700 krooni kalmistu hoone ehitamise heaks.

Kolmalnu Jumala pühäl 4. juunil külastas meie kogudust Tartu Ülikooli Noorte koondis oma fegelastega. Külaliste laulukoor esines kirikus juma-

lateenistusel H. Pärno juhatusel. Viimil esines Aug. Kohv, oreli L. Tauts, jutlustas ülikooli koguduse abiõpetaja J. Kimmel. Külaliste vastuvõttu korraldas meie koguduse Noorte Koondis eesotsas esimehe A. Tammistega, kelle juhtimisel käidi vaatamas ka Laiuse lossi varemeid.

Pühapä. 11. juunil algusega kell 4 p. l. oli Kuremaa järve kaldal Jõgeva Konvendi piirkonna maanoorte ringide korraldusel suvipäev, mis algas jumalateenistusega, kus jutlustas õp. J. Järve, kes ühtlasi õnnistas maanoorte ringide lippe. Pühitsemise kõne aluseks võttis õp. Pühakirja sõnad 2 Makkab. raam. 8, 23 „Ja ta andis neile märgi: Jumala abiga!“ Õpetaja märkis, et nõnda kui siis see võitlusehüüe Israeli rahvale võidu tõi, nõnda on olnud see ka meie rahva elus ja on nii ka tulevikus. Ühenduses Jumalaga on iga rahvas tugev ja võitmatu. Jumala abi on meiega aga ainult siis, kui oleme ustavad temale ja ehitame oma elu usu ja kõlbluse elu alusele. Inimlik jõud, kui tugev see ka oleks, ei suuda kuigi palju ilma kõigeväelise Jumala abita. Usu jõud on ületamatu. Seda on tarvis eriti ka meie kasvavale noorsoole ja tulevastele põlvetele.

Kalmistu uued väravad valmivad Jaanipäevaks.

Koguduse nõukogu otsustas kalmistule panna uued väravad rauast. Töö anti välja E. Vilter'ile, kes lubaduse on annud väravate valmisaamiseks hiljemalt Jaanipäevaks.

Koguduse loterii-allegri Jaanipäeval Laiuse seltsimajas.

Jaanipäeval, 24. juunil s. a. peetakse Laiuse seltsimajas algusega kell 1 päeval koguduse Naiskomitee korraldusel loterii-allegri. Loosimisele tuleb hulk väärtuslikke asju, nagu diivan, mille väärtus 70 kr., sik-sak äke, kohvi- ja köögiserviis, palju hinnalisi käsitöid jne. Loosi hind 5 senti, sissepääs loteriile 10 senti. Väljalooimisele tuleb 500 võitu.

Loteriil mängib puhkpillide orkester. Oodatakse elavat osavõttu loteriist.

OOOOOOOOOO

Mitmesugust.

1798. a. suvel oli Napoleon Bonaparte üle Wahemere teel Egiptusesse. Ühel õhtul jalutas ta mõtiskledes laevalael. Tema kõrval olid mõned teadlased, kes hoopisid oma wabamõelamisega ja Jumala salgamisega. Korruga peatas neid Napoleon, näitas kättega tähtistaeva poole ja küsis: „Mu härrad, ütlege kes on selle seal üleval teinud?“ Sellele ei osanud keegi vastust anda.

*

Muhameedlaste pühas raamatus Korraanis on lugeda; „Kus on Jumal“ küsis rumal targalt. „Mitte sinu südames“, vastas tart, „sest muidu ja ei oleks nii saanud küsida“.

*

„Kui lai on sinu Jumal?“ küsis pilkaja lihtsalt kirklaselt. „Nii lai, et täidab kõige maailma ja nii kitsas, et mahub minu südamesse“, sai küsija vastuseks.

Päewad, millal ei toimetata laulatust.

Wastilmunud „Kiriku Teataja“ nr. 1—2 on wälja kuulutatud kiriku seadluste muutmise seadlus, mille § 28 muudetakse ja pannakse maksma järgmiselt:

Laulatust ei toimetata esimesel jõulupühäl, palwepäewal, esimesel ülestõusmise pühäl, surnutepühäl ja nende pühade laupäewal. Samuti ei toimetata laulatust waiwel nädalal ja nelipühade laupäewal. Ainult erakorralistel juhtumel võib piiskop õpetaja sellekohasel palwel anda luba laulatuse toimetamiseks eelpool nimetatud päewadel.

Eraleeri algus 19. juunil.

Tänavune eraleer algab esmaspäeval 19. juunil kell 9 hom. Leeriõnnistamine on ettenähtud pühapäeval 9. juulil.

Külvipüü Sadalas.

4. juunil oli Sadalas, kell 4 p. l. rahvamajas külvipüü jumalateenistus, mille pidas õp. J. Järve. Jumalateenistusele järgnes aktus kus kõnedega esinesid Riigivolikogu liige maanõunik H. Treial ja V. Rajalo.

Kus kaev kalmistule.

Kog. nõukogu laskis ehitada kalmistule uue pumbakaevu, kuna senine rataskaev oma otstarvet ei täida. Kalmistule on kaevu lilled kastmiseks ja ka joogiveeks tarvis. Senise kaevu ümbertegemine läheks ligi kolm korda kallimaks kui uue kaevu tegemine oidu servale.

Wähemalt küberagi . . .

Ühel wabaõhu jutlustajal Londonis oli kombeks igakord jutluse järel oma küberal lasta rahwa hulgas ringi käia, et armuandeid korjata. Kui küber annetega tagasi tuli, oli tal miisiks tänupalwet teha. Ühel päewal tuli aga küber tühjalt tagasi. Siis on jutlustaja känd kofku pannud, taewa poole waadanud ja ütelnud: „Ma tänan Sind, armas Jumal, et ma sellelt seltskonnalt vähemalt oma kübera olen tagasi saanud.“

Piibli iga.

18. sajandil kirjutas Voltaire, et saja aasta pärast muutub piibel tundmatuks raamatuks ja seda wõidakwat leida ainult muuseumides, kui tunnistust mõõdunud põlwe rimalusest. Sellest on mõõdunud laugelt rohkem kui sada aastat ja samas majas, kus Voltaire neid sõnu kirjutas, asub praegu Briti Piibli seltsi suur piibli ladu.

Piibel ja kirjanik.

Ülemaailmiselt tuntud kirjanik Merschbowski kirjutas: „Olen igapäew lugenud uut Testamenti ja ma loen teda ka edaspidi niikaua kui minu silmad näewad ja walguft on, olgu päikese paistel või kolde walgusel, selgel päewal või pimedal ööl, õnnes või õnnetuses, terwise juures või haiguses, usukindlas või ahastuses meeleolus, häas tujus või hingelises suruttses. Ifta on nagu loeffin ma midagi täiesti uut, midagi kui aimamatut, midagi, mis ma kuriagi tema sügawuses ja wiimse lõpuni läbi tungida ei suuda. Minu rcamatu fultkõide on kulumud, paber koltunud, kaaned rebenenud ja taktised. Mõned lehed on lahti, oleks tartwis uuesti kõita: aga ma ei ole suutnud senini kõitaandmist otjustada. Kohkun mõtte juures, et paarigi päewa sellest raamatust lahuse olla. Mida peats mulle kaasa pandama puusärki? Piibel. Milllega tuisen üles? Piibliga. Mida tähtsamat olen ma peal elades forda saatnud? Lugesin piiblit.“

Jumalateenistuste kava

23. juunist kuni 27. augustini.

Õidupühal, 23. juunil jt. kell 1/2 11. Kell 5 p. l. jt. Siimusti mõidutule platsil. Laululehed.

Jaanipäeval, 24. juunil kell 1/2 10 hom. Kirikus pihtijumalateenistus armulauaga. Kell 11 kalmistu-jumalateenistus. Laululehed. Muusikafoor.

Pühapä., 25. juunil jt.

Pühapä., 2. juulil noortepüha jumalateenistus armulauaga.

Pühapä., 9. juulil eraleerilaste õnnistamine armulauaga. Muusikafoor. Laululehed.

Pühapä., 16. juulil jt.

Pühapä., 23. juulil jt. armulauaga. Kell 5 p. l. Siimusti kalmistupüha. Laululehed.

Pühapä., 30. juulil leskede püha jumalateenistus armulauaga. Laululehed.

Pühapä., 6. aug. kell 1/2 11 jt. armulauaga. Kell 1 lastejumalateenistus.

Pühapä., 13. aug. jt.

Pühapä., 20. aug. kog. aastapäeva jumalateenistus armulauaga. Jutlus prof. Dr. Kõpp. Laululehed. Lauluettekandeid Tartu Meeslaulu Seltsi foorilt.

Pühapä., 27. aug. jt. armulauaga.

Koguduse aastapäev ja rahvuspäev 20. augustil.

Pühapä. 20. aug. on kirikus pidulik jumalateenistus koguduse aastapäeva puhul. Sel puhul jutlustab külalisena prof. Dr. J. Kõpp. Jumalateenistusel on lubanud esineda ka ülemaaliselt tuntud Tartu Meeslauluseltsi koor, kes Laiuset sel päeval külastab ja kontserdiga esineb kirikupargis. Ühtlasi on sel päeval samas rahvusaktus, kus kõnega esineb mõni tuntud rahva- ja riigitegelane. Tartu Meeslaulu koor kuulub parimate hulka ja tema külilatulek ning esinemine teretulnud sündmuseks kõigile, kes lugu peavad

Siimusti kalmistupüha 23. juulil

Pühapä., 23. juulil kell 5 p. l. on Siimusti kalmistul jumalateenistus laululehtedega ja muusikafoori osatõtul.

Leskede püha 30. juulil

Tänavaaastane leskede püha peetakse kirikus 30. juulil. Jt. on armulauaga ja laululehtedega. Algus kell 1/2 11 hom. Endiste aastate eeskujul on loota ka tänavaajest leskede pühast rohket osatõttu.

Proovikandidaat meie koguduses.

Oma prooviaega jätkama meie kog. õpetaja juurde on määratud cand. Peeter Särgava, kes möödunud aasta sügisel ülikooli lõpetas.

Ilus eeskuju.

Hiljuti kinkisid kaks meie koguduse liiget, ema ühes tütreaga, kirikule nägusa altariteki. Õpetaja teatas sellest kingist kogudusele 1 Nelipühäl ja tänas annetajaid, kes ilusa eeskuju on annud sellest, kuidas ülesnäidata armastust oma kiriku vastu.

kõrgeväärtuslikust muusikast ja ilusast laulust. On kindlasti loota, et sel päeval suured rahvahulgad kogunevad Laiuse kirikuparki põliste puude alla kuulama kütkestavat laulu, muusikat ja kõnesid. Päeval esinevad ka ühendatud puhkpillide koorid. On enesest mõistetav, et rohket arvul osa võetakse ka jumalateenistusest.

See päev töötab kõigiti kujuneda meie kihelkonna elu suurimaks sündmuseks käesoleval suvel.

Neile, kes tulevad leeri.

Väljavõte ühest kirjast.

„... 50 aastat on nüüd sellest möödas, mil käisin leeris. See on pikk aeg tagasi. Poolsada aastat! Ühe inimese iga. Aga ta ei ole ometi nii pikk, et oleksin unustanud, mida leeris õppisin. Jumal ise on mu elus 50 aasta vältel elavaks tõeks teinud kõige selle, mida meie luterlik kirik õpetab ja kuulutab. Issand õpetagu seda ustavat hingekarjast, kes mind 50 aasta eest konfirmeeris, ja seda väikest valget maakirikut, mille altari ette ma siis esmakordselt põlvitasin...“

Issand ise õnnistagu kõiki meie noori, kes praegu leeriõpetusel on ja sinna tulevad, et nemadki võiksid 50 aasta pärast sedasama tunnistada. „E. K.“

Esimene leerieelsete piiblilaager.

peetakse 29. juunist 2. juulini 16 klm. Tallinnast eemal asetsevas looduslikust ilusas Rannamõisas, kus rikkalikult õhku, päikest, metsa ja vett.

Seal saab tunda eht laagrielu; seal on ühist piiblilugemist, ettekandeid, ujumist sporti, mängu, matkamist.

Osavõtumaks kogu aja eest ühes söögiga on Kr. 4.—. See tuleb tasuda ülesandmisel.

Ehk soovid ka sina tulla sinna laagrisse. Kui oled vähemalt 12-aastane ja kui vanemad või hooldajad lubavad ja annavad kirjaliku nõusoleku ja kui ka koguduse õpetaja soovivad, siis ole tervitatud.

Üles anda tuleks otsekohe õpetaja kaudu EELK Noorsootöö Keskusele, Kiriku 8, Tallinn, telef. 441-31. Samast saate ka laagrikava ja lähemaid andmeid.

Laagrit juhivad tuntud noorteõpetajaid ja noorsootöötajad.

Kalmistupühaks.

Jumala rahval on veel ees üks hingamise aeg.
Hebr. 4—9.

Oma vana armsa kombe järele koguneb kogudus, kui Jumal lubab, ka sel Jaanipäeval kalmistule omakste kalmude juure. Kalmistupüha on kujunenud rahvarikkamaks teistest. On ka arusaadav: kelle süda võiks külmaks jääda mõeldes oma lahkunud omakstele. Paljudel, väga paljudel meie hulgest puhkab seal haudades nii lähedasi ja kalleid sõpru, keda unustada ei suuda. Suve ilu ja hiilguse kõrgemal tipul astume hetkeks jälle haudade juure. Tõusku seal lahkunute mälestustest kõik see, mis oli ilusat ja hääd. Kuid kalmistupüha pole üks mälestuste päevaks, vaid suureks usulise elamuse hetkeks, kus meie oma enese elu asetame igaviku tähtede alla. Surma ja igaviku mõtted heidavad siis selgitavaid kiiri meie maisele elule ja tuletavad meele seda vana

tõde, et meilgi pole siin jäädavat linna, vaid peame otsima tulevat. Seda tulevat elu võime aga pärida ainult siis, kui juba selles elus astume Jumala elustava päikese alla ning otsime seda, mis on jäädav ja muutmatu väärtusega.

Kalmistupüha jumalateenistuse eel on hommikul kirikus ka pihtijumalateenistus armulauaga, et iga soovijal võimalus oleks enne haudadele minekut jumalakojas oma südames astuda Jumala ette, et puhata südamega ja Jumala armust osasaamisega võiksime armsate lahkunute kalmudele minna.

Saagu kalmistupüha rohke rahva liikumine hulkade tõsiseks palverännakuks Jumala armu ja õnnistuse otsimisele!

Käesolev suvi koguduse elus

töötab kujuneda kõigiti elavaks ja mitmekesiseks. Peaaegu igale pühapäevale on ettenähtud mõni tähtis kiriku elu sündmus. Kõnelemata juuni lõpule langevast võidupühast, mis riigi ja seltskondlike organisatsioonide ning kiriku ühisel korraldusel ikka enam ja enam kujunema hakkab tõsiseks rahvapühaks ning jaanipäevast, mil vana traditsiooni kohaselt ka tänavu kalmistupüha peetakse, mis suuri rahvahulki kokku toob, on ka juuli ja augusti kuul rohkesti tähtsaid kirikliku elu sündmusi. Juuli esimesel pühapäeval (2. juulil) on noortepüha jumalateenistus kirikus armulauaga. Noorus, kes kandma peab meie tulevikku, ei suudaks seda mitte ilma Jumalata ja usualuseta. Sellepärast peaks olema enesestmõistetav, et noored tihedalt liituvad kogudusega ja oma kirikuga ning eriti rohkel arvul osa võtavad noortepüha jumalateenistusest ja armulauast. Andku leeritatud noored oma elava osavõtuga hääd eeskuju nendele, kes end leeris ettevalmistavad oma õnnistamispäevaks, mis tänavu on pühapäeval 9. juulil, millisel päeval toimub eraleerilaste õnnistamine, mis alati on olnud suureks koguduse kokkutuleku päevaks jumalakotta. 23. juulil on jumalateenistus armulauaga harilikul ajal ja kell 5

p. l. Siimustis kalmistupühajumalateenistus.

Pühapäev 31. juulil on leskede püha armulauaga, mis eelmistel aastatel väga rohkel arvul leski on kokku toonud.

Pühapäev 6. juuni on ette nähtud lastepühapäev. On loota, et sel päeval vanemad hulgana oma lapsi kirikusse toovad lastejumalateenistusele.

Pühapäev 20. aug. kujuneb kahtlemata suureks päevaks. See on koguduse aastapäev. Ühtlasi korraldatakse samal päeval kirikupargis rahvuspäev. Esinevad Tartu Meestelaulu Seltsi koor ja ühendatud muusikakoored. Andku kogudusele Issand oma õnnistust meie eelolevatele kavatsustele ja ettevõtetele!

Võidupühal õpetaja Jõe lehtmes.

Võidupühaks on õpetaja J. Järve kutsunud Jõe lehtmesse jutlustama pidulikult jumalateenistusel Vabadussõjas langenute mälestussamba avamise puhul. Tema asemel peab jumalateenistused kirikus ja Siimustis võidutule platsil cand. P. Särgava.

Võõrmündrite (kirikuvanemate) tööjaotus.

23. juunist kuni 27. aug.

K. Tootsas 9. juulil, 6. aug. 27. aug.
H. Vahtre 2. juulil, 30. juulil, 13. aug.
M. Tropka 9. juulil.
A. Alekand 9. juulil, 30. juulil, 27. aug.
J. Karu 25. juunil, 2. juulil, 30. juulil, 16. aug.
A. Ränkel 9. juulil, 30. juulil, 6. aug.

J. Seinoja 2. juulil, 16. juulil, 6. aug.
V. Simberg 23. juunil, 23. juulil, 13. aug.
J. Vool 2. juulil, 23. juulil, 27. aug.
K. Rahn 9. juulil, 23. juulil, 27. aug.
K. Tarma 2. juulil, 30. juulil, 13. aug.
E. Velling 9. juulil, 30. juulil, 27. aug.
K. Lani 23. juunil, 25. juunil, 23. juulil.
Jaanipäeval, 24. juunil ja kog. aastapäeval 20. aug. kõigil võõrmündrirel ilmuda.

Jõuetute nõdrused.

Jutlusemõtteid 11. juunil 1939.

Aga meie, kes me kanged oleme, peame jõuetumate nõdrusi kandma.

Room. 15,1.

Ühte väga sügavat, kuid ühtlasi nii elulähedat küsimust puudutab apostel Paulus selles sõnas. Kangetest või tugewatest ja nõtratest kõneleb ta. Sellest kuidas tugewad suhtuma peavad nõtradesse, või õigemini mis iseloomustab tugewat või kange inimest. Ta ütleb: kanged peavad jõuetumate nõdrusi kandma.

Mis see tähendab? Apostli sõna mõtteid saame dieiti aru, kui waalleme mõnda kaju kellest tunnistada võime, see on suur kaju ja tugew isiksus. Võtame Moosese.

Kes võiks ütelda, et see pole mitte tugew ja silmapaistev kaju, isiksus, mis seisab kui wanumata kalju aegade woollus.

Tugew kalju oli ta ka oma ajale, mehine ja kindel iseloom, suur mõtetelt, waimult ja südame andide poolest. Kaju, mille sarnaseid harwa ilmub ajaloo näitelawale.

Mees, keda hällist meheksaamiseni karastasid wilud tuuled, aga keda saatis siiski eluteel õnn ja päike.

Mees, keda lapse mäheletes pidi surmama Waarao mõõl, aga kes saab Waarao losfi lemmiklaks.

Orjalapse kätkest tõusis kaju, kellele awatud olid kõrgemad lohad wägewas maailmariigis.

See oli Mooses. Aga tema suurus ei seisnud tema õnnelikus saatuses üksi, mis Jumalalt määratud teedel teda tõusta lastis, waid millegis muus: s. o. tema isiku suuruses, mis ilmsiks tuleb siis, kui ta wälja astub oma suguwenna kaitseks, kui walitsewa egiptuse rahwa liige õn ülekohtu tegemas sellele. Hoolimata oma seisukohast ja lastmatusest truuls jääda oma rahwale, see nõudis heis aegades ja oludes tugewat isikut, iseloomu, mis ei paindu iga tuule järele, waid on walmis sammuma oma tõekspidamiste teid.

Aga ka selles ei awaldu weel Moosese tõeline suurus, ja tugewus ning, võime ütelda, tõsi juhi kangelasmeel, waid see tuleb ilmsiks siis, kui see nimetu suguwend teda ära annab ja tema abi ja toetuse eest tasub kõige halmemaga, tema eluwõtmise ähwardusega, nii et Mooses põgenema peab, kui ta tahab oma elu hoida... hoida teda kõigepealt selleks, et edasi aidata oma rahwast, kelle hulgast üks liige alatult teda ära annab.

Harilikku arusaamise ja inimliku tunde järele ei oleks selles midagi isekralikku, kui Mooses selle kõige järel jäädawalt selja oleks pöörnud oma rahwale, kelle juurest ta wastu oma tahtmist põgenema pidi. Seda ei oleks saadud pahaks panna, seda enam, et rahwa keskele jää-

mine tähendas talle samasugust surmaohtu, nagu see warises kord tema hälli kohal.

Hoolimata sellest, et see saatuslik Hebreu mees, kes Moosese elu hädaohtu saatis, võis olla, mõni päewawaras või wäärtusetu inimene.

Aga Mooses läheb teist teed. Ta kannab jõuetumate nõdrusi. Ta kannab ka selle oma suguwennast waenlase nõdrusi. Ta jääb oma aatele truuls ka selle raske pettumuse ja tänamata meele kiuste.

Ta ei lase end oma etteseatud eesmärgist oma kaawatsetud teelt kõrwale wita jõuetumate ja puudulikkude nõdruste läbi.

Ta pidi küll kõrbepeogenifuna aastakümneid eemal wiibima oma rahwast, aga ta ei wästinud mõtlemast ja täte hingega töötamast selleks, et wabastada orjalkest oma rahwas. Ühte kange tugewat ei suuda õigelt teelt kõigutada jõuetumate nõdrused. Need võiwad talle küll palju raskusi ja muret tuua. Kuid ta läheb julgelt edasi oma teed.

Nüüsamuti oli see Jeesuse elus: need keda ta päästma tuli, isid teda risti. Ta tuli omade juure, omad ei võtnud teda wastu. Aga risti peal surres palus ta neile andestust. Samuti ka Paulus. Kui palju pettumust, tõrkust nende poolt, kellele ta õiget teed näitama tuli.

Paulus kirjutas need manitsusõnad Rooma kogudusele. Nad on maksivad ja lohustavad kõigile. Inimeme loomus on palju kaldumust kaita wana Moosese aegse käsuseaduse järele: hammas hamba, silm silma wastu. Kuid Mooses ise oli üle sellest. Kõik kes suured, on sellest üle ulatanud ja kannatanud jõuetumate nõdrusi.

Ka meie loomulik tunne sunnib tihti Wana Testamendi teele. Dotame tänu, mõistmist, hullade häärskitumist. Tugew seisab ja peab seisma tihti ka üksi, seisma ja püstita rasketesti tormides.

Nii peab olema iga ristitumene ka ristiusu mõtete teenimisel. Kõige raskuste ja jõuetumate nõdruste kiuste tuleb ustawaiks jääda ja ka jõuetumate nõdrusi kanda.

E. E. Lut. Kiriku 8. Noorte päevad

peetakse Paides 11.—13. augustini 1939. a. Lähemal ajal saadetakse välja üleskutsed-kavad kõigile kogudustele, õpetajaile, registreeritud noorteorganisatsioonidele ja ka neile noortele, kes läinud aastal Päevadest osa võtsid ja kelle aadressid on teada. Palume juba aegsasti teatada nende nimed, kellele võiksime veel üleskutse saata. Kuna kõigilt kõnelejailt pole veel saabunud vastuseid, nimetame siinkohal vaid Kirikunoorte Päevade kava tähtsamad mõtted:

Kõned peetakse järgmistele teemadele:

1. Tuli ja vasar — Jer. 23, 29. 2. Suur ülempreester — Hebr. 4, 14—16, Joh. 1, 1. 3. Võiduüel Kristuses — Joh. 5, 24; 8, 47 51; Ro 10, 14. 4. Sinu sõna peale! — Lk. 5, 5.

Püüblitundide aluseks on järgmised tekstid:

1. Mt. 4, 1—11 — Haara Sõnast kinni! 2. 1. Pe 1, 17—25 — Uuesti sünnitatud Sõna läbi. 3. Ilmut. 19, 11—16 — Kuningate Kuningas.

Meie kogudusest on senini Noortepäevadele end üles annud noortekoondise esimees A. Tammiste ja juhatuse liikmed Ott Soosaar ja H. Pruu.

Oleks soovitav, kui osavõtjaid rohkemal arvul ülesannaks. On võimalik selleks saada ka väikest toetust. Ülesanda tuleb õpetajale või Noorte Koondise juhatusele.

Koguduse sündmustik.

Ristitud (järg)

20. Arni Rapp. 21. Helmi Lõoke. 22. Maie Liivak. 23. Silvi Kevad. 24. Laine Kasemaa. 25. Magda Pärtelpoeg. 26. Leida-Helene Siiderlo. 27. Enno Surva. 28. Aino Kaselo. 29. Vello Leiten. 30. Rein Velling. 31. Kallu Leidmaa. 32. Laine Pärismaa. 33. Silvi-Mai Pauk. 34. Maido Kirsch. 35. Ärta Pärtelpoeg. 36. Jüri Rosin. 37. Vivi Martin. 38. Rein Sei. 39. Evi Nahkur. 40. Uno Kiis. 41. Eino Kiis. 45. Evi Kiis. 43. Endel Vainomäe. 44. Jaan Ellur. 45. Helja Sarap. 46. Ants Väiba. 47. Jaan Saar.

Laulatatud (järg)

Karl Aasmaa ja Amanda Rosalie Aasvee; Johannes Tamm ja Valve Paas; Richard Saar ja Helmi Lätt; Elmar Mäll ja Lydia Päären; Johannes Vainomäe ja Marta Öun; Volde- mar Kõlvi ja Meeta Annette Kreiel; Vello Kasariitsa ja Elsa Juhkama; Mihhail Välbe ja Salme Timusk; Elmar Adoff Saar ja Berta Rehemets; Voldemar Soidla ja Elvi Mäepalu; Johan Soidla ja Linda Villmann; Rudolf Randjärv ja Alma Aab; Oskar Kokkuta ja Salme Ahven; Alfred Koik ja Linda Auguste Päll; Jüri Möllerson ja Marie Korts-Lindus; Oskar Kaselo ja Taliida Saar; Martin Mõtte ja Elfriede Kask; Jüri Ein ja Johanna Päären; Hugo Saar ja Adele Velling; Ferdinand Määrits ja Magda Soo;

Surnud (järg)

26. Helgi Karu. 27. Ants Kuslap. 28. Jaan Mihk. 29. Anna Elisabeth Plink. 30. Miina Tob. 31. Ellu Viik. 32. Jaan Kuslap. 33. Kristjan Vaigo. 34. August Noormägi. 35. Mari Propst. 36. Villem Miller. 37. Leena Lõoke. 38. Hugo Tamm. 39. Ellu Tiimann. 40. Ann Kirs. 41. Silvi-Mai Pauk.

Koguduse aastapäev

armulauuga

20. aug. kell 1/211

Jutlustab prof. J. Kõpp

Laululehed.

Muusikakoor.

Laulukoor.

Kell 2 p. l. kiriku pargis

Rahvuspäev

Tartu Meeslaulu Seltsi koori ja ühendatud kooride ettekanded.

Pääsmed: 50 ja 35 snt.

Kõned

Vaimulikke laule.

I

P. 96.

Issand, Sa tahad meid näha ja rõõmuga täita, Armastust, õnne ja ustavust meiega kõita. Südamed Sa Uuendad lootusega, Tahad meid taevale võita.

Vaata, mis väeti ja nõrk ja mis tarvitab toetust, Ning Sinu najale püstitab langevat lootust, Ülendad Sa, Ehid ja kinnitad ka. Rahuldad rikkalt kõik ootust.

Issand, me Jumal ja Kuningas, vägev ja püha, Enam Sa meilt ju ei nõua ja iial ei taha, Kui aga et, Otsides ülimalt tõtt, Võidame ära kõik paha.

Issand, kes ise ju loonud meid looduse krooniks, Kellele pilved ja mäed on kuninga trooniks, Valitse meid, Juhata õiguse teid, Muuda ilm Jumala hooneks.

E. Tennmann.

II

P. 245.

Üks ainus samm sa astu — Ja Jumal kaasas sul. Ta heldus helgib vastu Me elu rännakul. Kui teed nii tihti viivad Sind läbi tormidest Siis Kõrge Kaitsja tiivad On varjuks kõige eest!

Üks ainus sõna ütle — Ja Jumal ligineb ... Üht tolmu kübet vaatle Ja Jumal kõneleb Ta halastus ja truudus, Ta abi, armastus On elu viimne suurus Ja Sinu õnnistus!

Üks ainus usu säde — Ja hing lööb särama ... Ses säras peitub tõde Uus tee, — uus lootusmaa, Kus kaob maine vale, Rist tundub kergena. Ja ainult Jumalale Sa kuulud kõigega!

H. Pärno.

III

Viisil: Priitus kallis anne. P. lisa 111.

Jumal Sinu väest Laulda tahan ma, Sinu armust suurest Tänu! hõisata! Varjupaigaks oled Vägev Jumal Meil, Maad ja rahvast kaitses Vabaduse teil.

Saada õnne taevast — Armu küllusest! Õnnista me rahvast Nüüd ja igavest! Et meid ühte liidaks Sinu armastus, Eduteele saadaks Võimas ühendus.

Õnnistuse Jumal, Vii meist mureõõd! Raskemalgi ajal Õnnista me tööd! Rahupõlve hoia Kallil isamaal; Võitlusteedel varja Meid Su tiiva all!

V. Saksen. V. 1. II.

IV

Viisil: Jumal, vägev valitseja. P. 182.

Issand, tõsta üles käsi Üle meie kodumaa, Aita, et ta jõud ei väsi, Oleks vahva võitlema! Ikka tõuseks ülespoole. Õnn sest tuleks rahvasoole.

Olgu äbvardavad ajad, Olgu vaenulik kõik ilm, Kindlad seisku tema rajad, Olgu selge tema silm! Issand, hoia eemal häda, Juhi meid kõik rahuranda!

V

P. 217.

Leegitsev lootus meil põues põleb, Vaimustus õil-saiks tegudeks. Jumalalt õnnistus abi tuleb Kaunimaks eluvõitluseks. Me relvaks ainult aate mõök Püha on selle iga löök! Ärataja! Elustaja!

Leegitsev lootus on töös me tasuks Avarail elu-põldudel, Kuhu me külvame kõikide kasuks Paremust soojal südamel, Et hääduus võidaks kurjuse, Viiks üles meid me elutee: Ligemale Jumalale!

Leegitsev lootus jää igavesti Südame põhja põlema, Tähistä hääduusse suunduvat sihti Ärata vaimsest võitlema. Et kõik kord seisaks käsikäes, Valvuriks püha elu ees Ustavuses, armastuses!

H. Pärno.

VI

Viisil: Jeesus, õnnistegija. P. 160.

Rändaja, kust tuled sa, Kuhu tahad ükskord minna? Ära iial unusta, Et pead jõudma taeva linna. Seal sul ase valmistud, Vaev ja valu kadunud.

Jäädvat linna pole teal, Maine elu jälle kaob; Rahumaad ei leita seal, Kus kõik põrmusse kord kaob. Taeva poole rändaja, Tõsta oma silmad sa.

Eluaeg on tema käes, Kes meid lapsest saadik kannab, Jumal aitab armuväes, Keset surma elu annab, Ta meid saadab heldesti Siionist kuni surmani.

A. Viitgerode.

VII

Viisil: Nüüd hingvad inimesed. P. 117.

Kõik kaob ilmas ära Ja muudab omu sära, Ei jäädvat midagi! Kuid õige usk jääb seisma Kui päike taevast paistma, Mis valgustab meil' radasid.

Sest usuvalgust nõudke Ja tõetele jõudke, Mis viib meid elusse! Kui Jumal ükskord kutsub, Silm surmaunes kustub, Siis hing läeb taeva ilusse.

A. Suurkask.

VIII

Viisil: Armas Jeesus, armastaja. P. 294.

Ilmas on nii palju häda, Palju nuttu õhkamist; Surm käib niites oma rada, Ta toob kurbust, leinamist: Punspalged kahvatavad, Pruidipärjad koltuvad, Inimelud varisevad, Just kui lilled närtsivad.

Kaen, närtsin kord ka mina Siis, kui Jumal, tahad Sa; Jumalaga taevasina Jätan ma, ja kodumaa; Jätan abikaasa, lapsed Maha kurvalt leinama, Jätan sõbrad, sugulased, Lähen taeva elama.

Taevast, jah, see on mu lootus, Taevast, kus on rahumaa. Taevast, see on minu ootus, Millal jõuan sinna ma: Kus lill igavesti õitseb, Kus ei päike alla vao, Kus mind isa käsi kaitseb; Kus ei elu enam kao!